

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2011/70

Karar Sayısı : 2012/77

Karar Günü : 24.5.2012

R.G. Tarih-Sayı : 06.10.2012-28433

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Kırıkkale İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 2.2.2005 günlü, 5289 sayılı 'Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerine Bir Derece Verilmesi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde yer alan " 15.1.2005 tarihinde ' anılan tarihten önce "ibarelerinin, Anayasa'nın 2., 5. ve 10. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Kırıkkale Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapan davacının, 5289 sayılı Kanun ile 15.01.2005 tarihinde görevde bulunanlara verilen bir dereceden yararlandırılması istemiyle 06.10.2010 tarihinde Kırıkkale Üniversitesi Rektörlüğü'ne yaptığı başvurunun reddi üzerine açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

2.2.2005 günlü, 5289 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerine Bir Derece Verilmesi Hakkında Kanun'un itiraz konusu ibareyi de içeren 1. maddesi şöyledir:

'457 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen ek geçici madde, 458 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa eklenen ek geçici madde ve 459 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununa eklenen ek geçici madde hükümleri; anılan ek geçici maddeler kapsamında belirtilen (sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar dahil) ve bu ek geçici maddelerin hükümlerinden yararlanmamış olanlardan 15.1.2005 tarihinde görevde bulunanlar (aylıksız izinde bulunanlar dahil) ile bunlardan anılan tarihten önce emekli, adî malûllük, vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile dul ve yetim aylığı alanlar hakkında da uygulanır.'

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2., 5. ve 10. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İÇTüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Serruh KALELİ, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Serdar ÖZGÜLDÜR, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılmalarıyla 20.7.2011 günü yapılan ilk inceleme toplantısında; dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, Anayasa'nın 2. maddesine göre Türkiye Cumhuriyetinin Hukuk Devleti olduğu ve Hukuk Devleti olma ilkesinin, devletin demokratik, sosyal ve laik olma ilkelerinin tümünü kapsadığı, bir taraftan kişi hürriyeti ve güvenliğini esas alırken diğer yandan da bireylerin idarenin eylem ve işlemlerine karşı korunmasının amaçlandığı; Devletin Anayasa'nın 5. maddesi ile ülkede yaşayan tüm vatandaşları siyasal, ekonomik sosyal koşullardan eşit şekilde yararlandırma ve bunun için gerekli önlemleri almakla görevli kılındığı; Anayasa'nın 10. maddesinde ifade edilen 'eşitlik ilkesi' ile eylemli değil hukuksal eşitliğin öngörüldüğü bu ilkenin amacının aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak olduğu, 5289 sayılı kanunla getirilen ve iptali istenen düzenlemede esas amacın kamuda görevli olmak olarak belirlendiği bu açıdan bakıldığında 15.1.2005 tarihinde görevde bulunmayanlar ile bu tarihte bulunanlar arasında eşitlik bulunduğu ve sonuç olarak kuralın Anayasa'nın 2., 5. ve 10. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

İtiraz konusu ibareyi de içeren 2.2.2005 günlü, 5289 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerine Bir Derece Verilmesi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye 457 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle eklenen ek geçici madde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na 458 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle eklenen ek geçici madde, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na 459 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle eklenen ek geçici madde hükümleri; anılan ek geçici maddeler kapsamında belirtilen (sözleşmeli subay, sözleşmeli astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaşlar dahil) ve bu ek geçici maddelerin hükümlerinden yararlanmamış olanlardan 15.1.2005 tarihinde görevde bulunanlar (aylıksız izinde bulunanlar dahil) ile bunlardan anılan tarihten önce emekli, adı malûllük, vazife malullüğü aylığı bağlananlar ile dul ve yetim aylığı alanlardan anılan tarihte görevde bulunan kamu görevlilerinin kazanılmış hak aylıkları bir üst dereceye yükseltilmiştir.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Anayasa'nın 10. maddesinde herkesin dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu, hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamayacağı, Devlet organları ile idare

makamlarının bütün işlemlerinde yasa önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorunda oldukları ifade edilmiştir. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlâl edilmiş olmaz.

Yasaların kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle yasa koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Memurlar ve diğer kamu görevlilerinden, belirli bir tarihte görevde bulunanlara, ilave bir derece vermek suretiyle getirilen itiraz konusu kural, düzenleniş itibarıyla kamu yararı amacı taşımakta olup demokratik toplum düzeninin gerekleri ile çelişmemekte ve yasakoyucunun takdir yetkisi kapsamı içerisinde bulunmaktadır.

Diğer taraftan 5289 sayılı Kanun'la getirilen ve iptali istenen düzenlemede; yasa koyucu, esasen belirli bir tarihi baz almak şartıyla ve o tarihte kadroya bağlı olarak çalışmakta olan ve daha önceden benzeri bir düzenlemeden yararlanmamış olan tüm kamu personeli ayrım yapmadan kapsamına dahil etmiştir. Bu bakımdan kanun koyucunun söz konusu yasadaki faydalanmak için belirlediği koşul 15.1.2005 tarihinde kamu personeli olmak şeklinde objektif bir koşul olarak belirlenmiştir. Söz konusu tarihte aynı durumda bulunan kişilerin tamamına bu hak öngörüldüğüne ve bu kişiler arasında her hangi bir ayırım yapılmadığına göre itiraz konusu kural eşitlik ilkesine aykırı değildir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

İtiraz konusu kuralın Anayasa'nın 5. maddesi ile ilgisi görülmemiştir.

VI- SONUÇ

2.2.2005 günlü, 5289 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerine Bir Derece Verilmesi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde yer alan " 15.1.2005 tarihinde " anılan tarihten önce " ibarelerinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 24.5.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili	Başkanvekili	Üye
Serruh KALELİ	Alparslan ALTAN	Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Üye

Üye

Mehmet ERTEN

Serdar ÖZGÜLDÜR

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN